

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ศีกษาวีเคราะห์ความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภาศรีมัท จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๑ ชุด มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นตอนๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่องบุญ – บาป ของประชาชนในอำเภาศรีมัท จังหวัดสุโขทัย

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ ๔ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภาศรีมัท จังหวัดสุโขทัย

สำหรับผลของการศึกษาในแต่ละส่วน มีสาระสำคัญและเนื้อหา สามารถประมวลทั้งในรูปแบบของตาราง และการวิเคราะห์บรรยาย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชาชนในอำเภาศรีมัท จังหวัดสุโขทัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n = ๓๘๑)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๖๙	๔๔.๐๔
หญิง	๒๑๒	๕๕.๐๖
๑. อายุ		
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๑๕	๓.๙๔
๒๑ - ๔๐ ปี	๑๐๑	๒๖.๕๑
๔๑ - ๕๐ ปี	๙๘	๒๕.๗๒
๕๑ ปีขึ้นไป	๑๖๗	๔๓.๘๓
๒. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	๒๐๒	๕๓.๐๒
มัธยมศึกษา	๑๓๕	๓๕.๔๓
ปริญญาตรี	๔๔	๑๑.๕๕
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
๓. อาชีพ		
รับจ้าง	๘๔	๒๒.๐๕
เกษตรกร	๑๑๕	๓๐.๑๘
ค้าขาย/นักธุรกิจ	๑๑๓	๒๙.๖๖
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๖๙	๑๘.๑๑
๔. รายได้		
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๖	๑.๕๗
ระหว่าง ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๒๔	๖.๓๐
ระหว่าง ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๒๓๗	๖๒.๒๐
ตั้งแต่ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๑๔	๒๙.๙๒

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน ๒๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๖ มีกลุ่มอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘๓ มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวน ๒๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐๒ มีอาชีพเกษตรกร จำนวน ๑๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๑๘ และมีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๐

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่องบุญ-บาปของประชาชนในอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

ความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย โดยแสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวม

(n = ๓๘๑)

ระดับความคิดเห็น ของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	๓.๙๙	๐.๕๑	มาก
๒. ความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว	๓.๙๖	๐.๔๗	มาก
๓ ความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก	๔.๑๓	๐.๔๓	มาก
๔ ความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน	๓.๙๙	๐.๕๑	มาก
ภาพรวม	๔.๐๒	๐.๔๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๒$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
 ของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน
 ในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
 (n = ๓๘๑)

ความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ชาวพุทธต้องเชื่อการสั่งสมบุญ ผลบุญจะติดตามตนไป หลังจากที่ตายไปแล้ว	๔.๓๑	.๗๐	มากที่สุด
๒. ชาวพุทธต้องทำบุญด้วยการเวียนเทียนในวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา	๔.๒๒	๒.๒๕	มากที่สุด
๓. ชาวพุทธต้องรักษาศีลและปฏิบัติธรรม	๓.๗๖	.๘๙	มาก
๔. ชาวพุทธต้องบวชน้อมแซมวัดวาอาราม	๓.๙๗	.๘๖	มาก
๕. ชาวพุทธต้องงดดื่มสุรา ยาเสพติดในวัด	๔.๐๒	.๘๗	มาก
๖. ชาวพุทธต้องเชื่อฟังมารดา บิดา	๓.๘๕	.๘๑	มาก
๗. ชาวพุทธต้องรักษาศีล ๕	๓.๘๕	.๘๖	มาก
๘. ชาวพุทธต้องยึดหลักธรรมเพื่อนำพาสันติสุข	๓.๙๘	.๘๕	มาก
๙. ชาวพุทธต้องช่วยกันปราบปรามการทุจริต	๔.๐๗	.๘๒	มาก
๑๐. ชาวพุทธ ต้องยึดมั่นในพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง	๓.๘๕	.๙๑	มาก
ภาพรวม	๓.๙๙	.๕๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-
 บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อตาม
 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อ
 การดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๙$) เมื่อ
 พิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือชาวพุทธต้องเชื่อการสั่งสมบุญ ผลบุญจะติดตาม
 ตนไป หลังจากตายไปแล้ว และชาวพุทธต้องทำบุญด้วยการเวียนเทียนในวันสำคัญทาง
 พระพุทธศาสนา ที่เหลืออยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
 ของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน
 ในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว

(n = ๓๘๑)

ความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. เชื่อกฎแห่งกรรม ผู้ที่ทำดี ย่อมได้รับผลดี ผู้ที่ทำชั่ว ย่อมได้รับผลชั่ว	๔.๑๙	.๗๑	มาก
๒. เชื่อในสิ่งที่ดีและไม่ดีที่เกิดขึ้นในชีวิต	๔.๐๖	.๗๕	มาก
๓. เชื่อในผลกรรมดี และกรรมชั่ว	๔.๑๐	.๘๒	มาก
๔. เชื่อในมูลเหตุของอกุศลคือ โลก โกรธ หลง	๓.๙๘	.๘๗	มาก
๕. เชื่อในการให้ทาน การบริจาคเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น	๓.๙๙	.๙๐	มาก
๖. เชื่อว่า การมีโรคภัย อายุยืน เป็นผลมาจาก การไม่ฆ่าสัตว์ การไม่เบียดเบียนสัตว์ และการทำร้ายผู้อื่น	๓.๗๔	.๘๙	มาก
๗. เชื่อว่าคนที่ชอบลักขโมย ตายไปเกิดชาติหน้าทำให้ชีวิต ยากจนขัดสน มีความสุขไม่จีรังยั่งยืน	๓.๗๓	.๘๘	มาก
๘. เชื่อว่า การไม่ประพฤติผิดศีลข้อ กาเมสุมิฉฉาจาร ทำให้ ปัญหาการทำร้ายต่อสามีหรือภรรยาอ่อนโยนลง	๔.๐๐	.๘๘	มาก
๙. เชื่อว่า คนที่พูดความจริงไม่หลอกลวง จะทำให้คน ทั้งหลายเชื่อถือ ให้ความเคารพ และยอมรับฟังคำพูดของ บุคคลนั้น	๔.๐๓	.๘๙	มาก
๑๐. เชื่อว่า วาจาสุจริต จะให้สังคมสันติสุข	๓.๗๙	.๘๘	มาก
ภาพรวม	๓.๙๖	.๔๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่วประชาชนมีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๖$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
 ของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน
 ในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก

(n = ๓๘๑)

ความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. เชื่อว่า บุคคลเมื่อประพาศชั่วทางกาย ทางวาจา และทางใจ ตายไปย่อมตกนรก	๔.๓๓	.๗๓	มากที่สุด
๒. เชื่อว่า จิตใจที่บริสุทธิ์ย่อมนำไปสู่สุคติ หรือ สวรรค์	๔.๒๓	.๗๗	มากที่สุด
๓. เชื่อว่า นรก สวรรค์ มีจริง	๔.๒๒	.๘๔	มากที่สุด
๔. เชื่อว่า ทำดีตายไปขึ้นสวรรค์ ทำชั่วตายไปตกนรก	๔.๐๘	.๘๑	มาก
๕. เชื่อในสวรรค์ นรก ทำให้การก่ออาชญากรรมลดลง	๔.๔๑	.๘๑	มากที่สุด
๖. ความเชื่อเรื่องนรกทำให้คนไม่กล้ากระทำความผิด	๔.๐๖	.๘๙	มาก
๗. ความเชื่อเรื่องสวรรค์ทำให้คนกระทำความดี	๔.๐๗	.๘๕	มาก
๘. ความเชื่อเรื่องนรก สวรรค์ ทำให้เป็นคนมีเมตตา กรุณา	๔.๐๐	.๘๐	มาก
๙. คนไม่รักษาศีลเมื่อตายไปจะเข้าถึง ทุกคติ วินิบาต นรก	๓.๘๙	.๘๖	มาก
๑๐. คนรักษาศีลเมื่อตายไปจะเข้าถึง สุคติ โลกสวรรค์	๓.๙๘	.๘๕	มาก
ภาพรวม	๔.๑๓	.๔๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อเรื่อง สวรรค์-นรกประชาชนมีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๓$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือเชื่อว่า บุคคลเมื่อประพาศชั่วทางกาย ทางวาจา และทางใจ ตายไปย่อมตกนรก เชื่อว่า จิตใจที่บริสุทธิ์ย่อมนำไปสู่สุคติ หรือ สวรรค์ เชื่อว่า นรก สวรรค์ มีจริง และเชื่อในสวรรค์ นรก ทำให้การก่ออาชญากรรมลดลง ที่เหลืออยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
 ของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน
 ในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน

(n = ๓๘๑)

ความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. เชื่อว่าเด็กคนนี้น่าสงสารชาติที่แล้วทำบาปทำกรรมไว้มาก ชาตินี้เลยต้องเกิดมาพิการ	๔.๓๑	.๗๐	มากที่สุด
๒. เชื่อว่าครอบครัวแตกแยกทำให้เด็กสร้างแต่ปัญหากระทำ แต่ความชั่ว	๔.๒๒	๒.๒๕	มากที่สุด
๓. เชื่อว่าสังคมในปัจจุบันที่มีปัญหามานาน เพราะคนไม่นำ ธรรมในพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ	๓.๗๖	.๘๙	มาก
๔. เชื่อว่า ถ้าทุกคนในสังคมปฏิบัติตามหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาแล้วสังคมจะสงบสุข	๓.๙๘	.๘๕	มาก
๕. เชื่อว่า คนที่เคยทำผิดแต่กลับตัวกลับใจสังคมย่อมให้อภัย	๔.๐๒	.๘๘	มาก
๖. เชื่อว่า คำสอนที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” เป็นหลักคำ สอนในทางพระพุทธศาสนาที่เป็นกฎแห่งกรรมไม่มีใคร เปลี่ยนแปลงได้	๓.๘๕	.๘๑	มาก
๗. เชื่อว่า สัตบุรุษหรือคนดีในทางพระพุทธศาสนา สอนว่าไม่ จำเป็นต้องมีฐานะร่ำรวย อยู่ที่ว่าประพฤติปฏิบัติตน มากกว่า	๓.๘๕	.๘๖	มาก
๘. เชื่อว่า กรรมดีกรรมชั่วเป็นเรื่องเฉพาะตนจะทดแทนกัน มิได้ เหมือนความตาย ถือว่าเป็นหลักความจริงใน พระพุทธศาสนา	๓.๙๘	.๘๕	มาก
๙. เชื่อว่า การไม่โลก ไม่อยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน เชื่อ ว่าคนดีที่สังคมส่วนใหญ่ต้องการ	๔.๐๗	.๘๒	มาก
๑๐. เชื่อว่า สังคมไทยมากมายไปด้วยปัญหาการทุจริต คอรัปชั่น ไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่จึงเป็นปัญหาและอุปสรรค ต่อการพัฒนาประเทศ	๓.๘๖	.๙๑	มาก
ภาพรวม	๓.๙๙	.๕๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๙๙) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือเชื่อว่าเด็กคนนี้น่าสงสารชาติที่แล้วทำบาปทำ

กรรมไว้มากชาตินี้เลยต้องเกิดมาพิการและเชื่อว่าครอบครัวแตกแยกทำให้เด็กสร้างแต่ปัญหากระทำแต่ความชั่ว ที่เหลืออยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐาน

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย เป็นการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ การจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ ตามสมมติฐานที่ ๑ – ๕ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย
จำแนกตามเพศ

(n=๓๘๑)

ความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอสรีมราช จังหวัดสุโขทัย	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๑๖๙ คน)		หญิง (๒๑๒ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	๔.๐๓	.๕๘	๓.๙๖	.๕๕	๑.๓๒	๐.๑๙
ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว	๔.๐๒	.๕๘	๓.๙๑	.๕๖	๒.๓๕*	๐.๐๒
ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก	๔.๑๕	.๕๒	๔.๑๐	.๕๓	๑.๑๕	๐.๒๕
ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน	๔.๐๓	.๕๘	๓.๙๖	.๕๕	๑.๓๒	๐.๑๙
รวม	๔.๐๖	.๕๔	๓.๙๘	.๓๙	๑.๗๘	๐.๐๘

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($t = ๑.๗๘$, $Sig = ๐.๐๘$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อ

การดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัยแตกต่างกันคือด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย **จำแนกตามอายุ**

(n=๓๘๑)

ความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๑๑	๓	.๓๓๗	๑.๒๙๓	.๒๗๖
	ภายในกลุ่ม	๙๘.๒๐๙	๓๗๗	.๒๖๑		
	รวม	๙๙.๒๒๐	๓๘๐			
ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว	ระหว่างกลุ่ม	.๐๖๙	๓	.๐๒๓	.๑๐๒	.๙๕๙
	ภายในกลุ่ม	๘๔.๕๕๒	๓๗๗	.๒๒๔		
	รวม	๘๔.๖๒๑	๓๘๐			
ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก	ระหว่างกลุ่ม	.๒๓๓	๓	.๐๗๘	.๔๒๗	.๗๓๔
	ภายในกลุ่ม	๖๘.๖๑๕	๓๗๗	.๑๘๒		
	รวม	๖๘.๘๔๗	๓๘๐			
ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๑๑	๓	.๓๓๗	๑.๒๙๓	.๒๗๖
	ภายในกลุ่ม	๙๘.๒๐๙	๓๗๗	.๒๖๑		
	รวม	๙๙.๒๒๐	๓๘๐			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๒๘๐	๓	.๐๙๓	.๕๔๔	.๖๕๒
	ภายในกลุ่ม	๖๔.๕๕๑	๓๗๗	.๑๗๑		
	รวม	๖๔.๘๓๐	๓๘๐			

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F = .๕๔๔$, $Sig = .๖๕๒$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของเทศบาลตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีร์มาศ จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามการศึกษา

(n=๓๘๑)

ความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	.๗๒๐	๒	.๓๖๐	๑.๓๘๑	.๒๕๓
	ภายในกลุ่ม	๙๘.๕๐๐	๓๗๘	.๒๖๑		
	รวม	๙๙.๒๒๐	๓๘๐			
ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๖๕	๒	.๖๓๒	๒.๘๖๘	.๐๕๘
	ภายในกลุ่ม	๘๓.๓๕๖	๓๗๘	.๒๒๑		
	รวม	๘๔.๖๒๑	๓๘๐			
ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๒๓	๒	.๗๑๒	๓.๙๘๙*	.๐๑๙
	ภายในกลุ่ม	๖๗.๔๒๔	๓๗๘	.๑๗๘		
	รวม	๖๘.๘๔๗	๓๘๐			
ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน	ระหว่างกลุ่ม	.๗๒๐	๒	.๓๖๐	๑.๓๘๑	.๒๕๓
	ภายในกลุ่ม	๙๘.๕๐๐	๓๗๘	.๒๖๑		
	รวม	๙๙.๒๒๐	๓๘๐			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๘๐๙	๒	.๔๐๔	๒.๓๘๗	.๐๙๓
	ภายในกลุ่ม	๖๔.๐๒๒	๓๗๘	.๑๖๙		
	รวม	๖๔.๘๓๐	๓๘๐			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีร์มาศ จังหวัดสุโขทัย โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F = ๒.๓๘๗$, $Sig = .๐๙๓$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า มีประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีร์มาศ จังหวัดสุโขทัย แตกต่างกันคือ ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรกส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นคู่ต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อเรื่อง สวรรค์-นรก ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดัง แสดงในตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่าง นัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามการศึกษา ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก (LSD)

(n=๓๘๑)

การศึกษา	$\bar{X}$	การศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๔.๑๖	๔.๐๔	๔.๒๐	๔.๑๓
ประถมศึกษา	๔.๑๖	-	.๑๒*	-.๐๓	-
มัธยมศึกษา	๔.๐๔	-	-	-.๑๕*	-
ปริญญาตรี	๔.๒๐	-	-	-	-
สูงกว่าปริญญาตรี	๔.๑๓	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก มากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านความเชื่อเรื่อง สวรรค์-นรก น้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย
จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๘๑)

ความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	.๕๔๗	๓	.๑๘๒	.๖๙๖	.๕๕๕
	ภายในกลุ่ม	๘๘.๖๗๓	๓๗๗	.๒๖๒		
	รวม	๘๙.๒๒๐	๓๘๐			
ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว	ระหว่างกลุ่ม	.๐๕๓	๓	.๐๑๘	.๐๗๘	.๙๗๒
	ภายในกลุ่ม	๘๔.๕๖๘	๓๗๗	.๒๒๔		
	รวม	๘๔.๖๒๑	๓๘๐			
ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก	ระหว่างกลุ่ม	.๐๑๑	๓	.๐๐๔	.๐๒๑	.๙๙๖
	ภายในกลุ่ม	๖๘.๘๓๖	๓๗๗	.๑๘๓		
	รวม	๖๘.๘๔๗	๓๘๐			
ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน	ระหว่างกลุ่ม	.๕๔๗	๓	.๑๘๒	.๖๙๖	.๕๕๕
	ภายในกลุ่ม	๘๘.๖๗๓	๓๗๗	.๒๖๒		
	รวม	๘๙.๒๒๐	๓๘๐			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๑๖๔	๓	.๐๕๕	.๓๑๘	.๘๑๒
	ภายในกลุ่ม	๖๔.๖๖๖	๓๗๗	.๑๗๒		
	รวม	๖๔.๘๓๐	๓๘๐			

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F = .๓๑๘$, $Sig = .๘๑๒$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย **จำแนกตามรายได้**

(n=๓๘๑)

ความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	.๒๖๑	๓	.๐๘๗	.๓๓๑	.๘๐๓
	ภายในกลุ่ม	๙๘.๙๕๙	๓๗๗	.๒๖๒		
	รวม	๙๙.๒๒๐	๓๘๐			
ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว	ระหว่างกลุ่ม	.๖๘๘	๓	.๒๒๙	๑.๐๓๐	.๓๗๙
	ภายในกลุ่ม	๘๓.๙๓๓	๓๗๗	.๒๒๓		
	รวม	๘๔.๖๒๑	๓๘๐			
ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก	ระหว่างกลุ่ม	.๐๙๘	๓	.๐๓๓	.๑๗๙	.๙๑๑
	ภายในกลุ่ม	๖๘.๗๕๐	๓๗๗	.๑๘๒		
	รวม	๖๘.๘๔๗	๓๘๐			
ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน	ระหว่างกลุ่ม	.๒๖๑	๓	.๐๘๗	.๓๓๑	.๘๐๓
	ภายในกลุ่ม	๙๘.๙๕๙	๓๗๗	.๒๖๒		
	รวม	๙๙.๒๒๐	๓๘๐			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๒๑๖	๓	.๐๗๒	.๔๑๙	.๗๓๙
	ภายในกลุ่ม	๖๔.๖๑๕	๓๗๗	.๑๗๑		
	รวม	๖๔.๘๓๐	๓๘๐			

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F=.๔๑๙$, $Sig = .๗๓๙$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๑๓ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๕

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ค่า t	ค่า f	ค่า Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	๑.๗๘	-	๐.๐๘		✓
๒.	อายุ	-	๐.๕๔๔	๐.๖๕๒		✓
๓.	การศึกษา	-	๒.๓๘๗	๐.๐๙๓		✓
๔.	อาชีพ	-	๐.๓๑๘	๐.๘๑๒		✓
๕.	รายได้	-	๐.๔๑๙	๐.๗๓๘		✓

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลการทดสอบของกลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ ๔ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย

๔.๔ ปัญหาอุปสรรคข้อเสนอแนะต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอศรีมามาศ จังหวัดสุโขทัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ดังนี้

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาและอุปสรรค ด้านความเชื่อตาม **หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา** ประกอบด้วย ๑. ชาวพุทธขาดรักษาศีลและปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ๒. ชาวพุทธมีความดีใจและไม่เชื่อฟังมารดาบิดาและปฏิบัติตาม ๓. ขาดความยึดมั่นในพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง และได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ๑.ควรจัดให้มีการรักษาศีลปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่องในทุกตำบล ๒. ควรมีการอบรมนักเรียนให้มีความเคารพและเชื่อฟังบิดามารดา ๓.ส่งเสริมให้พ่อค้าประชาชนในอำเภอมีความรู้ยิ่งในพระรัตนตรัยและยึดมั่นในพระรัตนตรัย **ความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว** พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาและอุปสรรค ประกอบด้วย ๑. การฟังธรรมยังไม่กระจำจ้งให้เข้าใจถึงความผิดโทษของความผิดและผลในชาติต่อไป ๒. ไม่เห็นผลของการทำกรรมหรือเห็นว่ากรรมนั้นมาช้าจึงทำกรรมนั้น ๓. ยังเห็นคนโกงกินมีความสุขในการใช้ชีวิตจึงคิดว่าเวรกรรมไม่มีจริง และได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ๑. ควรมีการแสดงธรรมให้ชัดเจนถึงผลของกรรมที่ได้กระทำลงไปและผลในชาติหน้า

๒. ควรให้มีการอบรมสั่งสอนในเรื่องของกรรม ๑๒ ประเภทและการใช้ชีวิตที่ถูกต้อง ๓. ควรแสดงธรรมและอบรมสั่งสอนนักเรียนให้รู้สึกกลัวในการทำบาปและการสร้างกรรมชนิดต่างๆ **ความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก** พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาและอุปสรรค ประกอบด้วย ๑. ขาดความเข้าใจเรื่องนรกสวรรค์ที่แท้จริง ๒. นรก สวรรค์เป็นอย่างไรไม่สามารถตอบได้ชัดเจนและลึกซึ้ง ๓. สวรรค์อยู่ในนอกนรก อยู่ในใจจริงหรือไม่ และได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ๑. ควรมีการปลูกฝังให้เยาวชนได้รับฟังเรื่องของนรกและสวรรค์เพื่อเป็นกำลังใจในการทำความดี ๒. ควรมีการแสดงธรรมหรืออบรมให้เข้าใจในเรื่องนรก สวรรค์ ในพระไตรปิฎกให้ชัดเจนลึกซึ้งและกลัวต่อการไปเกิดในนรก ๓. ควรจัดกิจกรรมให้พ่อค้าประชาชนได้เห็นชัดเจนว่าสวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจเป็นอย่างไรและควรทำอย่างไร **ความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน** พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาและอุปสรรค ประกอบด้วย ๑. การใช้ชีวิตไม่ค่อยสุขสบายเนื่องจากสังคมไทยมีการทุจริตคอร์รัปชันมากมายจนทำให้ประเทศมีปัญหาต่อการพัฒนา ๒. สังคมขาดความเชื่อว่าบาปบุญเป็นผลในการใช้ชีวิตในชาติปัจจุบัน ๓. สังคมยังขาดความรู้ว่าการที่เกิดมาแล้วไม่ได้รับความสุขสบายเป็นเพราะผลกรรมในชาติที่แล้ว และได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ๑. ควรแสดงธรรมและอบรมสั่งสอนให้พ่อค้าประชาชนได้รับรู้ถึงผลกรรมในชาตินี้และภาพต่อไปที่จะได้รับจนเกิดความเกรงกลัวต่อบาป ๒. ควรชี้แจงให้ทราบว่าผลกรรมที่ทำชาตินี้จะได้รับตอบแทนในเวลาใดและเมื่อไร ๓. ควรชี้แจงให้ประชาชนได้รับรู้ว่าการเกิดมาแล้วไม่ได้รับความสุขเพราะการกระทำในชาติที่แล้วและการมีความสุขของบางคนเกิดจากการทำความดีไว้ในชาติที่แล้ว